

In memoriam

Anđelko Badurina (1935. – 2013.)

U subotu 14. prosinca 2013., u samostanu franjevac trećoredaca glagoljaša u Odri kod Zagreba, u 79. godini života preminuo je o. fra Anđelko Badurina, franjevac trećoredac glagoljaš i povjesnik umjetnosti.

Anđelko Badurina rođen je u Lunu na otoku Pagu 2. listopada 1935. godine. Gimnazijsko obrazovanje započeto u Senju nastavio je u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a završio u Splitu. Za svećenika je zaređen 1961. u zagrebačkoj katedrali. Diplomirao je teologiju 1963. (tema diplomskoga rada bila je: *Suvremeni grčko-pravoslavni teolozi o jedinstvu pravoslavlja*, 1962.) i pohađao poslijediplomski studij na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Zatim je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao povijest umjetnosti te se zaposlio 1969. kao stručni suradnik u Institutu za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (od 1975. do 1990. Centar/Institut za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu). U početku radio kao tajnik Instituta, a od lipnja 1971. do travnja 1972. bio je i vršitelj dužnosti direktora Instituta, a potom nastavio u znanstvenim zvanjima. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu obranio je s područja povijesti umjetnosti magisterij (*Iluminacija srednjovjekovnih pravničkih rukopisa u Dalmaciji – Dubrovnik*, 1972.) i doktorat (*Uloga franjevačkih samostana u urbanizaciji dubrovačkog područja*, 1974.). Oboje pod mentorstvom uglednog hrvatskog povjesničara umjetnosti prof. dr. Milana Preloga. U svojoj matičnoj struci i na radnom mjestu redovno je napredovao: zvanje znanstvenog suradnika postigao je 1974., višeg znanstvenog suradnika 1980., dok je u zvanje znanstvenog savjetnik izabran 1987., a 1998. biran je u ondašnje zvanje znanstvenog savjetnika *drugi put*, tj. u trajnom zvanju, za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje povijesti umjetnosti. Uža specijalnost fra Anđelka Badurine bio je srednji vijek: ikonografija, ikonologija, iluminirani rukopisi, samostanska arhitektura, urbanizam, hagiopografija, te istraživanje hrvatskoga glagoljaštva u cjelini. Završio je osobne projekte *Iluminirani rukopisi u Hrvatskoj* (tiskano kao knjiga 1995. godine zasebno na hrvatskom, njemačkom i engleskom jeziku u izdanju Kršćanske sadašnjosti i Instituta za povijest umjetnosti, a u okviru serije *Monumenta artis Croatiae*) i *Hagiopografija Hrvatske* (objavljeno 2006. u izdanju Instituta za povijest umjetnosti i Kršćanske sadašnjosti u obliku kompaktnog diska računalne baze podataka). Istraživao gotovo u svim državnim i crkvenim arhivima u Hrvatskoj, a u inozemstvu u Vatikanu, Veneciji, Beču i Budimpešti, dok je izuzetno velik njegov prinos uređenju sakralnih zbirki te izradi niza elaborata za restauraciju i revitalizaciju oštećenih, napuštenih ili ostarjelih samostana i drugih zdanja u Hrvatskoj. Osim toga objavio je brojne radove i knjige (npr. *Porat*

– *samostan franjevac trećoredaca 1480-1980*, 1980.; *Sakralni prostor tijekom povijesti i danas*, koaut., 1987.; *Uloga franjevačkih samostana u urbanizaciji dubrovačkog područja*, 1990.; *Boljunski glagoljski rukopisi: Kvaderna od dot cerkav boljunskeh*, 1992.; *Datja i prijatja: primici i izdaci samostana franjevac trećoredaca glagoljaša u Martinšćici na otoku Cresu*, 1995.; *Inventar samostana sv. Marije Magdalene u Portu na otoku Krku 1734. – 1878.*, 2013.) te uredio – danas već kulturni – *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*. U mirovinu je otišao 2000. kao znanstveni savjetnik Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu. Fra Anđelko Badurina obnašao je različite dužnosti (tajnik, definator, kustos) u Trećem samostanskom redu svetog Franje (*Tertius Ordo Regularis S. Francisci*) kojemu je sam i pripadao. Zadnjih četrdesetak godina živio je u samostanu sv. Franje u Odri, gdje je bio višegodišnji gvardijan i ekonom. Bio je jedan od osnivača Teološkog društva "Kršćanska sadašnjost" (TDKS) u Zagrebu te član Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske, Hrvatskog arheološkog društva, Bizantološke sekcije Razreda za društvene znanosti HAZU i dr. Godišnju državnu nagradu za znanost za istaknuto znanstveno djelo (*Iluminirani rukopisi u Hrvatskoj*) u području humanističkih znanosti dobio je 1996., dok je odlukom predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana 1999. odlikovan *Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića* za osobite zasluge u kulturi. "Zbog iznimna doprinosa proučavanju hrvatske glagoljske baštine" Društvo prijatelja glagoljice u Zagrebu proglasilo ga je 2003. svojim počasnim članom.

Fra Anđelko Badurina profilirao se kao vrsni znalac srednjovjekovne povijesti umjetnosti, posebice iluminacije srednjovjekovnih rukopisa, te zaslužni istraživač hrvatskoga glagoljaštva i njegova franjevačkog trećoredskog ogranka. Najbolja uspomena na fra Anđelka ogledat će se u njegovim vrijednim knjigama i radovima, a prepoznatljivost po izrazitoj sažetosti u izričaju (pisani radovi mu mahom nisu prelazili nekoliko kartica teksta i gotovo pa uvijek na znanstvene skupove išao je s gotovim tekstom koji bi nakon izlaganja odmah znao predati organizatorima za zbornik radova). Vjerujemo da će – uz *Iluminirane rukopise u Hrvatskoj* i *Hagiotopografiju Hrvatske* – njegov *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, koncepcijski osmišljen sa svojim velikim prijateljem Brankom Fučićem, a ostvaren sa suradnicima (Marijan Grgić, Radovan Ivančević, Emilijan Cevc, Mitar Dragutinac, Dragutin Nežić, Doris Baričević) ostati posve originalna i neprolazna vrijednost u našoj leksikografiji i uopće kulturi, a njegova osobnost i jedinstvenost kao čovjeka i redovnika ostati u dubokom pamćenju svima onima koji su ga znali i s njime surađivali.

Tomislav Galović

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI 45

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

 FF press

ZAGREB 2013.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 45

Izdavač / Publisher

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher

Damir Boras

Glavni urednik / Editor-in-Chief

Hrvoje Gračanin

Uredništvo / Editorial Board

Bruna Kuntić-Makvić (stara povijest), Zrinka Nikolić Jakus (srednji vijek),
Hrvoje Petrić (rani novi vijek), Željko Holjevac (moderna povijest),
Tvrтко Jakovina (suvremena povijest), Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest), Zrinka
Blažević (teorija i metodologija povijesti)

Međunarodno uredničko vijeće / International Advisory Board

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Živko Andrijašević (Nikšić), Csaba Békés (Budapest), Rajko
Bratož (Ljubljana), Snježana Buzov (Columbus, Ohio), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki
(Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Alojz Ivanišević (Wien),
Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo), Karl Kaser (Graz),
Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj),
Nada Proeva (Skopje), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd),
Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

Izvršna urednica za tuzemnu i inozemnu razmjenu /

Executive Editor for Publications Exchange

Kristina Milković

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant

Dejan Zadro

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama/The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO, SCOPUS

Naslovna stranica

Iva Mandić

Grafičko oblikovanje i računalni slog

Ivanka Cokol

Boris Bui

Lektura

Julija Barunčić Pletikosić

Tisak

Zrinski d.d. Čakovec

Naklada

300 primjeraka

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrcak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*